

Mas Bolló

Santa Eugènia de Berga

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Zona del Bulló
Emplaçament Mas Bolló s/n. Trencant al camí ral de Taradell-Malla. 08507 Santa Eugènia de Berga.

Coordenades:

Latitud: 41.90173
Longitud: 2.27252
UTM Est (X): 439659
UTM Nord (Y): 4639121

Classificació

Número de fitxa 08246-114
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00063

Fitxes associades:

[Antic Hostal del Bulló o Bolló](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 19/04/2006 - 02:00

Descripció

Masia formada per un edifici civil de planta quadrada de 18 m per 18 m i les diverses dependències agrícoles i ramaderes. Aquest cos central rectangular presenta una coberta a 3 vessants amb el carener perpendicular a la façana principal orientada a migdia, seguint una distribució de planta, primer pis i golfes. La façana sud del mas, i actualment la principal, presenta un cos adossat continuat amb dos arcs centrals de totxana massís formant un porxo a cada nivell; els de la planta i primer pis són construïts en arcs rebaixats mentre que el de les golfes és de punt rodó. S'accedeix a les dependències interiors del mas passant per un petit cobert i a través d'una segona entrada situada a uns tres metres de la primera arcada. En el peu de la columna central dels arcs del primer pis hi ha una data inscrita d'època moderna i són diverses les obertures amb llindes inscrites en tota l'estructura. L'antiga façana presenta un portal adovellat amb dovella central datada i dues finestres a la planta, un balcó i una finestra al primer pis i a les golfes. La façana nord de l'edifici presenta un portal a la planta, 4 finestres, dues de les quals amb reixa forjada al primer pis, i unes altres 4 finestres amb ampit motllurat a les golfes. Les façanes est i oest són simètriques i presenten una espiera a la planta baixa, unes finestres amb ampit motllurat al primer pis i 4 finestres més a les golfes. Donat el desnivell on es troba construït el mas, la façana nord queda més alta que la sud. La masia conserva elements arquitectònics força valuosos encara que convindria una restauració arquitectònica adequada. Al voltant del mas s'hi troben diversos edificis amb funció agropecuària de construcció força moderna i restes d'estructures més antigues i força malmeses que dificulten la seva valoració.

Observacions:

Una de les dependències de mas és una capella interior. Es tracta d'una capella dedicada al Sant Crist, coneguda com el Sant Crist del Bulló.

Història

El mas Bolló o Bulló, conegut inicialment com a mas Guamir, és dels més antics del municipi. El seu nom té clares reminiscències germàniques (Wadamirus o Guadamirus). El nom de Guamir apareix esmentat per primer cop, i de forma puntual, al 1206 quan es cita a Ramon Guamir com a testimoni en un document altmedieval, però no surt ben documentat fins als volts del 1225, quan era hereu Bernat Guamir, casat amb Arsenda. L'alt domini del mas pertanyia als castlans del castell de Taradell i segurament per aquesta raó i per passar-hi el camí ral de Taradell a Vic, quan es va desmembrar el terme del castell de Taradell, el mas Guamir o Bolló hi va restar unit. La família Guamir es va extingir a inicis del segle XV i per això l'any 1419 va comprar el mas Pere Feliu Bolló de Malla, que va canviar el cognom i aviat el nom del llinatge i del mas. De la primera meitat del segle XVI ens han pervingut dos fogatges o llistes de caps de casa del terme de Taradell. Relacionat amb aquest mas i en el fogatge de 1515 apareix Feliu Bolló com a cap de casa, mentre que en el fogatge de 1553 s'esmenta senzillament lo hereu Bolló. A la Consueta Vella de Santa Eugènia de 1639 aquest mas tenia units el mas Erumir o arumir i el mas Mestre. El cognom Bolló va perdurar fins pels volts del 1750, quan la pubilla Rosa Bolló, es va casar amb Pere Colomer, hereu del mas Colomer de Taradell. Aquesta família va donar tot un seguit de fills a l'església (canonges, rectors, monjos i simples beneficiats). És notable el literat i rector de Centelles Dr. Damià Bolló (1617-1658), així com els darrers Mn. Josep Bolló i Joan Colomer, que van regir la mongia de Santa Eugènia. Altra informació la proporcionen els Llibrets de Compliment Pasqual, concretament el del 1826, on hi ha llista dels masos i les persones que hi viuen majors de 8 anys, i on es detalla que el Bolló tenia 9 habitants. El mas Bolló habitat sempre pels seus amos, és un gran casal amb teulat a dos vessants i amb la façana a migdia i perpendicular al teulat. El nucli central es va refer el 1750 aprofitant murs i estructures anteriors. Més tard es va ampliar un cos amb galeries a la part llevantina del mas i altres dependències per a les feines agrícoles entorn un barri clos. El mas guarda un vell i ric arxiu documental que està molt ben cuidat per part dels propietaris.

Bibliografia

Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Memorial dels masos y casas habitats y affugats que de present se troben y en elles habitan dins dita parrochia y circuit de aquella". Consueta Vella de Santa Eugènia del 1639: "Nom de masos antics tan habitats con rònecs los quals per reducció fan dos sous de menjars per cada hu de dits masos, conforme ho tinch trobat en un llibret istoriat entra las ascripturas de dita rectoria de lletra molt antiga". GAVIN, J.M. (1984). "El Sant Crist del Bulló, os. 407" Inventari d'esglésies. Osona. n.15. Arxiu Gavin. Barcelona: 168. PLADEVALL, A. (1997). Santa Eugènia de Berga. Història i vida d'un vell poble osonenc. Ajuntament de Santa Eugènia de Berga. Ed. Eumo. Vic.

